

Nr 224.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående täckning av kostnaderna för fortsatt verksamhet av det svenska fältsjukhuset i Korea; given Stockholms slott den 19 oktober 1951.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Torsten Nilsson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Kostnaderna för det svenska fältsjukhuset i Korea ha bestritts från ett för ändamålet å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisat särskilt anslag. I propositionen äskas å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1951/52 ett ytterligare anslag å fem miljoner kronor för den fortsatta verksamheten under budgetåret 1951/52.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott den 19 oktober 1951.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för utrikes- och finansdepartementen anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, fråga om täckande av de med det svenska fältsjukhuset i Korea förenade kostnaderna och anför härvid följande.

Genom beslut den 10 augusti 1950 medgav Kungl. Maj:t, att svenska röda korset finge — under villkor att bestämmelserna i en Genèvekonvention angående förbättrande av sårades och sjukas behandling vid stridskrafterna i fält iakttoges — på statsverkets bekostnad ställa till F. N:s överkommandos förfogande i Korea ett fältsjukhus enligt en viss organisationsplan.

För tackning av kostnaderna för sjukhuset, i första hand under budgetåret 1950/51, anvisade 1950 års riksdag vid sin höstsession (prop. nr 250; rd. skr. nr 386) å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1950/51 ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor till Svenska fältsjukhuset i Korea.

Vid anmälan av nämnda proposition anförde min företrädare i ämbetet bland annat, att med hänsyn till de osäkra beräkningsgrunderna och ovissheten om huru länge sjukhuset kunde komma att vara i funktion de slutliga totalkostnaderna icke kunde preciseras. Det anslag som äskades kunde beräknas täcka utgifterna under budgetåret 1950/51. Om det härför beräknade beloppet, 10 miljoner kronor, icke skulle förslå eller ytterligare kostnader tillkomma genom att sjukhuset toges i anspråk efter utgången av budgetåret 1950/51, borde frågan om anvisande av ytterligare anslag framdeles underställas riksdagen. I avbidan på dylikt förslag syntes uppkommande merkostnader få bestridas från anslaget till oförutsedda utgifter och frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader framdeles anmälas. Vad sålunda anförts föranledde icke erinran från riksdagens sida.

Innan jag ingår på frågan om ytterligare medelsanvisning för att täcka kostnaderna för fältsjukhusets verksamhet, torde jag få lämna en kortfattad redogörelse för verksamheten samt för de ekonomiska förhållandena.

Fältsjukhuset kunde träda i funktion med stor snabbhet. Sedan sjukhuset börjat organiseras den 24 augusti 1950, anlände huvuddelen av personalen till Korea den 23 september 1950. Påföljande dag anlände den amerikanska utrustningen och den 25 i samma månad intogos de första patienterna,

endast en knapp månad efter förbandets avfärd från Sverige. Under det gångna verksamhetsåret ha 10 000 inskrivna patienter från 18 nationer vårdats på sjukhuset. Under de tider då stridsverksamheten varit ringa ha vid fältsjukhuset i mindre utsträckning även vårdats civila koreanska patienter. Fältsjukhusets personal har också i stor utsträckning lämnat öppen vård åt militär personal, krigsfångar och civila koreaner. Sedan sommaren 1951 har personal från fältsjukhuset även i olika avseenden biträtt de civila koreanska sjukhusen.

Då fältsjukhuset utsändes, var avsikten att det skulle utgöra en rörlig sjukvårdsenhet, som skulle kunna åtfölja trupperna under stridshandlingarna. Organisationen hade uppgjorts med hänsyn härtill, och överenskommelse hade även träffats med Förenta staterna, att den amerikanska utrustning, som mot ersättning skulle ställas till sjukhusets förfogande, skulle utgöras av materiel avsedd för en rörlig enhet, alltså bland annat motorfordon för transport av hela förbandet. Krigsomständigheterna vid tidpunkten för sjukhusets insättande medförde emellertid att FN-styrkorna till en början icke voro betjänta av ett rörligt sjukhusförband, och det svenska fältsjukhuset kom därför att etableras i Fusan under mera fasta former. Sjukhusets ursprungligen utlovade kapacitet var 200 bäddar. Genom att fältsjukhuset småningom kommit att bli av helt stationär typ har dess kapacitet utökats, och tidvis, då större stridsverksamhet förekommit, ha 650 bäddar kunnat ställas till förfogande. Det oaktat ha kostnaderna kunnat hållas lägre än vad som ursprungligen beräknades, främst genom att stora engångskostnader för motorfordon bortfallit och genom att underhållskostnaderna för en rörlig anstalt skulle ha blivit väsentligt högre. De belopp, som intill mitten av september 1951 tagits i anspråk, framgå av följande sammanställning.

Löner	1 633 000
Traktamenten	274 000
Materiel under tiden 24 augusti—31 december 1950	3 530 000
Transporter, försäkringar, läkemedel, materiel, underhåll m. m.....	2 943 000
Förskotterat för löpande kostnader 1 juli—31 augusti 1951	640 000
	<hr/>
	Summa kronor 9 020 000

I skrivelse den 18 september 1951 har *försvarets civilförvaltning* efter samråd med överstyrelsen för svenska röda korset inkommit med anmälan om behov av ytterligare medel för fältsjukhusets verksamhet och därvid anfört i huvudsak följande. Å det anvisade anslaget återstående belopp, 980 000 kronor, beräknas kunna täcka fältsjukhusets löpande kostnader för en tid av två månader. För därefter följande tid erfordras förnyad medelsanvisning. Medel erfordras jämväl för att täcka vissa kostnader, vilka under sjukhusets hittills bedrivna verksamhet förskotterats av Förenta staterna. Sjukhusets behov av medel blir i första hand beroende av hur länge och under vilka former dess verksamhet kommer att fortsätta. Dessa frågor ligga utanför civilförvaltningens bedömande. Ämbetsverket har därför ansett lämpligast att

ange det genomsnittliga medelsbehovet per månad vid en verksamhet av hitillsvarande omfattning. Då beräkningarna måste grundas på tämligen lösa antaganden rörande verksamheten och beläggningen vid sjukhuset, ha de givetvis blivit i motsvarande mån osäkra.

Med reservation härför har medelsbehovet beräknats enligt följande.

	Per månad Kronor	Totalt Kronor
Mathållning m. m. under tiden intill 1 oktober 1951 (förskotterat av Förenta staterna)		1 200 000
Mathållning m. m. 1 oktober 1951—30 juni 1952	100 000	900 000
Löner 1 oktober 1951—30 juni 1952	150 000	1 350 000
Traktamenten 1 oktober 1951—30 juni 1952	30 000	270 000
Transporter m. m. 1 oktober 1951—30 juni 1952	100 000	900 000
	<hr/>	<hr/>
Summa kronor	380 000	4 620 000

Utöver vad som angivits kunna vissa kostnader för förbrukningsmateriel, läkemedel m. m. uppkomma. Dessa kostnader torde, då sjukhusets tyngre materiel redan inköpts, bli förhållandevis ringa. Härtill kommer att viss ersättning kan komma att erhållas av Förenta staterna, därest återstående materiel återtages vid sjukhusets upphörande. Det har emellertid synts civilförvaltningen lämpligt att för tiden intill den 1 juli 1952 beräkna det totala medelsbehovet till 5 000 000 kronor.

Departementschefen.

Det svenska fältsjukhuset i Korea har utan tvivel fyllt ett verkligt behov och enligt vad som från utländskt auktoritativt håll framhållits har sjukhusets personal fullgjort sin verksamhet på ett för Sverige hedrande sätt. Behov av sjukhuset för vård av krigsskadade föreligger alltså, och det är icke möjligt att nu bedöma huru länge sjukhuset kommer att erfordras i sin nuvarande verksamhetsform. Därest stridshandlingarna skulle upphöra, kan fråga uppkomma om sjukhusets utnyttjande under någon tid framåt såsom civilt sjukhus i svensk regi, varvid kostnaderna skulle betraktas som ett bidrag till åtgärder för återhämtningen i Korea. Emellertid har även den tanken framförts, att en sjukvårdande verksamhet av denna art skulle drivas av de skandinaviska länderna gemensamt. Jag förutsätter att, därest beslut fattas om en fortsättning efter vapenstillestånd av sjukhusverksamhet i Korea de anslagsmedel som anvisats för fältsjukhuset få utnyttjas jämväl för den ändrade verksamheten.

Det är givetvis omöjligt att nu beräkna de slutliga kostnaderna för sjukhuset. Tills vidare torde emellertid, på sätt civilförvaltningen föreslagit, medel böra anvisas för sjukhusets drift intill utgången av innevarande budgetår. Mot kostnadsberäkningarna synes intet vara att erinra. Jag föreslår alltså att å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1951/52 äskas ett reservationsanslag av 5 miljoner kronor. Om detta belopp icke skulle förslå eller ytterligare kostnader tillkomma genom att sjukhuset i sin nuvarande eller eventuellt

ändrade verksamhetsform tages i anspråk efter utgången av innevarande budgetår, torde frågan om anvisande av ytterligare anslag framdeles få underställas riksdagen. I avbidan på dylikt förslag torde uppkommande merkostnader få bestridas från anslaget till oförutsedda utgifter och frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader framdeles anmälas.

Jag får under åberopande av det anförda hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Svenska fältsjukhuset i Korea* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1951/52 under fjärde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

C. F. von Horn.
